

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 240 Lei
 Pe jumătate de an . . . . . 120 "
 Pe un pătrar de an . . . . . 60 "
 Un număr . . . . . 5 Lei.
 Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei.

Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:
 Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.

Probleme culturale.

Acum două săptămâni s'a ținut aici adunarea generală a F. O. R.-ului. Intre diferitele probleme și preocupări discutate cu acest prilej, o importanță covârșitoare s'a dat trecutului istoric, pe care — între altele — asociația noastră și l-a propus să-l adâncească, să-l desgroape cu scop educativ și științific. Obiectivul acesta al F. O. R.-ului merită neîndoios toată lauda; rămâne să vedem în ce măsură se va și realiza, spre a ne bucura cu toții de foloasele sale.

Trecutul nostru istoric, fie al Românilor în general, fie al unei părți numai, sau numai latura bisericească din istoria noastră sbuciumată, oferă o seamă de momente, care de care mai grăitor: în figuri eroice, în scene dramatice sau în miraculoase izbânzi; petrecute în viața sa de un popor urgisit, pe un neînsemnat petec de pământ.

Răscolirea permanentă a trecutului nostru prezintă dar o îndoită valoare; întâi, întocmai ca țărâna mereu scormonită de harnicul plug al țaranului nostru, ne dă zilnica hrană și energie morală pentru răzbierea în această viață, iar mai încolo, trecutul nimbă cu atâtea fapte, etape și figuri glorioase de eroi ne dă conștiința unei destinații superioare, pe care o avem în această lume. Căci, fără de nici o exagerare vorbind, aportul istoric adus omenirii de neamul nostru, cu toată silita lui umbră de veacuri, îl îndreptățește, și în măsura calită-

ților sale, la o participare activă în fruntea destinului omenesc!

Istoria este cu dreptate magistra vieții. În anii fragezi ai copilăriei are darul să imprimie, asupra caracterului în formare, toată marea pe care o încearcă la evocarea ei. Firile domole se înduioșează, cei aspri se aprind, și astfel ei condamnă de pildă o nedreptate. De la caracterele de bronz, copiii împrumută acea fermitate în virtuți și în statorirea pe căile bune; dar nu numai copiii, căci istoria este far și pentru vârsta umbroasă a bărbăției, precum și pentru orice om și orice vârstă, îndoelnică sau tare. Cel mai bun educator este istoria, începând cu Istoria sfântă; știința înaltă și frumoasă și o bună cunoașterea istoriei, pe care fiecare popor are și o păzește ca pe ochii din cap. Popoarele cari nu au o istorie, singure și le-o făuresc.

Pe pământul nostru bănățan, unde și-a legănat copilăria sa nevinovată însuș poporul românesc, nu este sat, nici cotitură de ținut, în care să nu se fi desfășurat o istorie întreagă, frumoasă, uneori chiar în tragicul ei. Munții și colinele pitorești, întocmai ca și bătrânele cărți din stranele bisericilor sau pietrele pomenitoare de mărire romană, constituie un tezaur ce-și așteaptă scrutătorii harnici. Că ei pornesc din rândul Frăției ortodoxe române, sau din cel al preoților sau însăfârșit al altora, tot una este. Insuflețirea stârnește însuflețire, și de ce să o lăsăm baltă!?

Deci: cu Dumnezeu fraților, căci secerișul e mult!

Vizitații canonice.

Prea Sfinția Sa a sosit dinspre Timișoara la orele 9, însoțit de d-l senator Dr Mihail Groșianu și de d-l Dr Coriolan Baran fost prefect, întâmpinat fiind la intrarea în plasa Ciacovei de către primpretorul plasei d-l Petru Vichentie, și de d-nii avocat Dr Iancu Alexandru deputat sinodal, Iancu Călțun directorul gimnaziului și președinte al F. O. R-ului cercul protopop. Ciacova și de primarul comunei Lighed, dimpreună cu o ceată de 40 călăreți. Intrarea în comună s'a făcut pe sub primul arc de triumf în sunetele fanfarei din Lighed și strigătelor de bucurie ale credincioșilor. Pe tot parcursul drumului până la sfânta biserică, casele au fost împo-debite cu frumoase covoare naționale. În fața primăriei și a sf. biserici, sub al doilea arc de triumf cu inscripția „Intru mulți ani Stăpâne“, P. S. Sa a fost binevenat de către notarul comunei d-l Mureșan, în numele comunei politice și de preotul gr. catolic d-l Drăgan în numele bisericii unite din localitate, iar la intrarea în biserică în numele protopopiatului Ciacova, de către P. On. D. Augustin Ghilezan, după care parohul Lighe-dului, părintele Constantin Tismonariu, după ce exprimă recunoștința credincioșilor săi pentru înalta vizită a P. S. Sale, trece în revistă atât calitățile cât și defectele credincioșilor săi din această parohie. Ca buni români, în trecut Lighedenii au dat un mare fondator în persoana lui Nicolaevici, a cărui fundațiune se administrează de către Ven. Consistor diecezan. Tot ca buni români, Lighedenii, în ultimul deceniu, au zidit una din cele mai frumoase Case Naționale, o școală primară de model, casă parohială, un monument al eroilor comunei, au făcut mari îmbunătățiri bisericii și înfrumusețări cimitirului. Cu durere însă, tineretul și din această comună arată prea puțin interes față de biserică pe care cei bătrâni o cercetează cu credință, și cece e mai dureros, în această fruntașă parohie care înainte cu 100 de ani număra 2500 de credincioși, acum numără cu 1000 mai puțini, așa că dacă nu se vor lua măsurile de rigoare, pentru stăvilirea acestei plăgi a descreșterii populației, vor fi grav periclitate și interesele ortodoxiei pe de o parte și cele naționale peste tot. După raportul și bineventarea parohului, P. S. Sa își face intrarea în biserică destul de încăpătoare pentru altă dată, dar de tot neîncăpătoare pentru ziua de azi, unde celebrează sf. Liturgie, asistat fiind de următorul sobor: P. O. D. protopresb. Augustin Ghilezan Ciacova, preoții: I. Ionescu Jebel, N. Chicomban Ghilad, E. Mureșan Banloc, Șt. Țieran Voiteg, C. Tismonariu Lighed, T. Buru Cebza, L. Surlaș Jebel, N. Țuca Macedonia și diaconul episcopesc Teodor Roșca Caransebeș. La priceasnă P. S. Sa a ținut o magistrală cuvântare, făcând o comparație între setea și foamea fizică și cea sufletească, arătând calea ce trebuie urmată de credincioși, pentruca potolindu-și setea sufletească să poată intra prin ușa ce duce la mântuirea sufletească. În partea doua a cuvântării dă îndrumări părintești pentru îndreptarea relor semnalate de parohul local. După sfânta Liturgie, Prea Sfinția Sa este condus cu procesiune de către cler și popor la casa parohială, unde — după câteva vizite făcute fruntașilor comunei, — se servește masa, iar după masă P. S. Sa cu suita — în cântecul corului local care a cântat frumos și la sf. Liturgie — a părăsit parohia continuându-și drumul spre Petroman, vizitând în trecere și cimitirul Lighedului, foarte bine întreținut și frumos îngrijit, unde a rostit o

rugăciune, la mormântul preoților ortodoci, înmormântați în cavoul familiei Dr Luchici.

Drumul spre Petroman a dus peste proprietatea hergheliei statului, dela Cărbunari, directorul — un bun român și bun credincios moldovean — Dr Ion Stratul, a făcut P. S. Sale o frumoasă primire postând pe tot drumul de pe teritoriul fermei din 100 în 100 metri câte un călăreț care avea să dea onorurile și să indice direcția de urmat. Prea Sfinția Sa, viu impresionat de acest gest de frumoasă atenție s'a oprit și a mulțumit d-lui director Dr Stratul.

La eșirea de pe teritoriul fermei, cortegiul s'a încadrat în ceata de călăreți din Petroman, iar la poarta triumfală dela intrarea în această comună, P. S. Sa a fost binevenat de notarul comunal și preotul greco-catolic E. Patachi. La intrarea în curtea bisericii, sub al doilea arc de triumf P. S. Sa a fost așteptat de soborul a 15 preoți și binevenat de hârnicul preot bătrânul Terebențiu Vasile, făcând P. S. Sale o amănunțită dare de seamă asupra stării parohiei. După aceasta dare de seamă și bineventare, se intră în biserică foarte veche și bine întreținută, dar prea puțin încăpătoare. P. S. Sa servește Vecernia asistat fiind de P. O. D. protopresb. Augustin Ghilezan, preoții: N. Chicomban, D. Țaran, Gh. Lungu, N. Treta, T. Buru, V. Terebențiu, Gh. Terebențiu, I. Pincu, E. Mureșan, N. Tiritean, N. Țuca, L. Surlași, C. Tismonariu și diaconul episcopesc Teodor Roșca. Răspunsurile la serviciul divin au fost date de corul bisericesc din localitate.

La sfârșitul Vecerniei, P. S. Sa printr'o cuvântare plină de suflet și învățăminte, a arătat rostul vizitelor canonice ce a întreprins îndată după urcarea pe scaunul arhieresc, dând sfaturi părintești pentru îndreptarea relor constatate aproape peste tot în rândul credincioșilor din aceste părți, ca luxul, concubinajul, descreșterea populației etc.

După serviciul divin s'a luat o gustare la părintele Vasile Terebențiu. După aceia P. S. Sa a făcut câteva vizite la fruntașii comunei, iar după aceste vizite, întovărășit de d-nii senator Dr M. Groșian, avocat Dr C. Baran și diaconul T. Roșca, s'a reîntors la Timișoara, iar de acolo la reședința din Caransebeș, pentruca peste 2 zile, în ziua Adormirii Maicii Domnului să se reîntoarcă în mijlocul credincioșilor din protopopiatul Ciacovei, făcând sfințirea bisericilor din Ghilad și Macedonia și servind Vecernia în bisericile din Voiteg și Cebza.

* * *

La praznicul Adorm. Născ. de Dumnezeu 15 August a. c., P. S. Sa doria să fie iarăș în mijlocul credincioșilor Săi. Pornește din Timișoara cu automobilul, însoțit de d-nii Dr I. Coste, Dr A. Iancu deputați sinodali și diaconul T. Roșca. Sosesc în comuna Ghilad, unde biserică își așteaptă mirele, pentru sfințirea ei.

Preoții locului N. Chicomban și D. Țieran precum și notabilitățile primesc pe Arhieru. Din raportul părintelui Nicolae Chicomban am aflat că Ghiladul a dat mari binefăcători din a căror fundațiuni s'a ajutat multă tinerime școlară.

În atmosfera sărbătorească, P. S. Sa săvârșește sfințirea bisericii și sf. Liturgie, ajutat de P. On. D. Augustin Ghilezan, preoții locului C. Doboșan, D. Petcu, T. Buru, L. Surlași și diac. T. Roșca. La priceasnă P. S. Sa arată credincioșilor însemnătatea praznicului, care trebuie să însemneze o reînnoire de viață sufletească pentru credincioșii din Ghilad. Răspunsurile liturgice

le-au dat corurile bărbătești din loc și din Ciacova. După revizia oficiului parohial, P. S. Sa face câteva vizite la frunțașii comunei.

La Voiteg. P. S. Sa a sosit la ora 4 d. m. în comuna Voiteg venind dela Ghilad însoțit de d-nii Dr I. Coste și Dr A. Iancu deputați sinodali.

Pentru întâmpinarea la hotarul comunei dinspre Jebel a plecat primarul, notarul, consilierii comunali și epitropii bisericii, cu căruțe împănate și cu călăreți îmbrăcați de sărbătoare.

În fața bisericii a așteptat poporul din loc. Aci l-a binevenat pâr. Șt. Țieran și Șt. Teretean cu sfânta Evanghelie în brațe a raportat despre trecutul și starea prezentă spirituală-religioasă și culturală a credincioșilor, apoi pâr. Nic. Mathiaș a adus salutul șvabilor catolici, căruia P. S. Sa i-a răspuns în l. germană. Prezenți au mai fost Dr I. Pod, primpretor Vichentie Petru, P. Soceriu, Al. Țieran învăț. director.

S'a săvârșit slujba Vecerniei de către P. S. Sa asistat de 7 preoți.

Răspunsurile au fost date de corul din loc condus de învăț. Ionel Bacală.

La sfârșitul Vecerniei P. S. Sa a ținut o predică despre „Slujba de creștin a plugarului” talmăcind pe înțelesul tuturor porunca: iubirea către Dumnezeu, dragostea către aproapele și cercetarea bisericii în dumineci și sărbători. La plecarea din biserică a cântat corul din Folea condus de I. Lina „Pre Stăpânul nostru”.

Au urmat vizitele la biserică rom. catolică, Casa Națională, la preoți, învățători, la primarul și alți frunțași plugari din sat.

Tot timpul cât a petrecut în această comună, P. Sf. Sa a fost aclamat și urmărit la tot pasul de mulțimea credincioșilor fericiți că au pe părintele lor duhovnicesc în mijlocul lor.

Seara la ora 7 P. S. Sa a plecat la Ciacova, unde a fost așteptat în mod spontan de cetățenii Ciacovei. Deși nu a fost prevăzut în program, totuși la insistența credincioșilor P. S. Sa intră în biserică, unde pâr. I. Pincu exprimă mulțumirea și bucuria credincioșilor față de înaltul ierarh. Seara P. S. Sa primește serenadă din partea corului condus de învăț. I. Rebigea și muzica pompierilor.

La Macedonia. P. S. Sa a sosit la ora 9 dim. venind dela Ciacova, însoțit de d-nii Dr I. Coste și Dr A. Iancu deputați sinodali.

Autoritățile comunale cu mulțime mare de popor, cu corurile conduse de învăț. Preda și cu d-l Vichentie Petru primpretorul plasei Ciacova au așteptat la poarta triumfală așezată la intrarea în sat.

De aci s'a pornit în convoi până la sf. biserică. În fața bisericii unde era a doua poartă triumfală a ieșit într-o întâmpinare cu sf. Evanghelie și sf. Cruce pâr. Nic. Țuca binevențând și raportând P. S. Sale asupra credincioșilor păstoriți de sfinția sa.

S'a purces apoi la sfințirea bisericii de către P. S. Sa asistat de P. O. D. Augustin Ghilezan, preoți: Nic. Țuca, A. Magda, Gh. Lungu, I. Pincu, Gh. Terebențiu și diaconul T. Roșca. Au mai fost de față preoții: D. Țăran, C. Tismonariu, Șt. Teretean, A. Popescu, V. Terebențiu, N. Brănuțiu, L. Surlaș.

După priceasnă P. S. Sa a predicat credincioșilor despre drepturile și datorințele ce le au credincioșii față de biserică. Răspunsurile au fost date de cele două coruri desbinate din loc. P. S. Sa a făcut apoi câteva vizite la frunțașii comunei.

La Cebza. P. S. Sa a sosit la ora 4 d. m. în Cebza venind din Macedonia însoțit de d-nii Dr I. Coste și Dr A. Iancu deputați sinodali.

La poarta triumfală dela marginea satului a fost întâmpinat în bubuitul trascurilor de primarul comunei în fruntea poporului și cu călăreți frumos împodobiti. Înaintea bisericii au așteptat femeile și copiii așezați pe două coloane cu flori în brațe, iar la intrare sta cu sf. Evanghelie și sf. Cruce preoții G. Treta și T. Buru care a făcut raportul asupra parohienilor din Cebza.

S'a oficiat Vecernia de către P. S. Sa înconjurat de 12 preoți. Răspunsurile au fost date de corul din loc.

La sfârșitul Vecerniei P. S. Sa a predicat talmăcind cuvintele troparului sf. Treimi „Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt”, care le-a aplicat prin exemple adânc grăitoare, la viața pământească.

Au urmat vizitele la oficiul parohial, la preoți și alți frunțași din comună, a cercetat și mănăstirea din cimitir, cu izvorul tămăduitor de acolo.

Printre cei prezenți sunt de remarcat d-l I. Căltun dir. gimn. Ciacova, d-l Ion Bălan f. subrevizor școlar, d-l Vichentie Petru primpretor Ciacova.

Seara P. S. Sa, însoțit de diac. Teodor Roșca, se reîntoarce prin Timișoara la Reședință.

Idealism și Realism.

După materialismul veacului XIX, cu tot cortegiul manifestărilor ateiste, francmasonice, idolatre, filosoful și omul de știință al veacului XX, după amare decepții și desiluzii în slabele lui forțe omenești, se întoarce acum umilit spre sfința supremă, spre Dumnezeu. Această nouă întorsătură spirituală se obsearvă îndeosebi în domeniul filosofic. Partea cea mai mare dintre marii gânditori de azi subliniază în concepțiile lor, valoarea incomensurabilă a religiei creștine, în armonia gândirii și în menținerea echilibrului social.

Întreaga filosofie, cu toate ramificațiile ei vaste, împreună cu eul omului de azi, se reculeg în sine însuși și își caută pipăind și speculând cel mai înalt bun al său în doctrina lui Hristos, care singură îi dă deplina certitudine a țelului lui, așa încât poate să pătrundă în viață ca un legislator sigur, fără să se piardă și să se rătăcească numai în frazeologie stearpă și fără înțeles. Căci, decând există lumea și câtă vreme vor mai exista încă cerul și pământul, nu s'a aflat și nici nu se va mai afla niciodată un fapt care să dovedească că nu există Dumnezeu sau că sufletul nu este nemuritor sau că Iisus Hristos n'a venit în lume ca Dumnezeu-om, pentru ca să moară pentru păcatele noastre, și tot așa nu s'a aflat încă nici un fapt, care dovedește, că morții nu învie sau că bolnavii nu pot fi însănătoșiți, cu ajutorul rugăciunii și aceasta pentru motivul că argumentele contrare

aduse nu posedă putere doveditoare negativă, ci sunt simple speculații ale creierului uman.

Căci câtă vreme înțelepciunea antică se ocupa cu predilecție de marea problemă a dominației spiritului asupra animalului din om, omul veacului trecut și prezent s'a ocupat aproape exclusiv de cucerirea lumii externe, și noi azi ne mândrim că am biruit materia, timpul și spațiul; în realitate însă ele ne-au învins pe noi, pentrucă ele sunt invincibile. Dacă noi privim lucrurile mai de aproape, observăm că înotăm încă în minune; noi sârmane ființe mărginite, plutim în infinit; infinitul însă este o minune pentru ființa mărginită, căci nu se poate concepe și înțelege cu umanitatea. Deoarece noi trăim, ne mișcăm și existăm în acest infinit, atunci întreaga noastră existență este întretesută prin urmare cu minune și bazată pe această minune. Minune neînțeleasă și nici odată explicată, a rămas și pentru noi conceperea și zămisirea omului în pântecul maicii sale, minune a rămas și viața noastră ca legătură și influențare reciprocă și în explicarea spiritului și a materiei, a sufletului cu corpul; minune este pentru noi hrana zilnică, ce se transformă în sânge și creier, ce simte durerea, voește și cugetă. Și după cum minune este viața omului, tot așa a rămas miracol nepătruns moartea lui.

Cine nu simte elementar cu tot sufletul său că acea energie spirituată, care a chemat și a condus milioanele de suflete dela zăpăceala în care se aflau, la un țel bine hotărât, dela nehotărâre la puterea caracterului, dela distracție la concentrare în o viață spirituală superioară, dela ideea fără viață la fapte vii, cine nu simte că această energie și putere nu poate fi izvorită din formularea unui simplu mit, și că în dosul ei stă cea mai personală dintre toate personalitățile, acela dovedește că-i lipsesc organele pentru înțelegerea vieții celei vii, adevărate și sigure.

Cu cât ne cufundăm mai adânc în perceperea lumii externe, cu atât ni se lămurește certitudinea, că lumea sensibilă în care trăim, suferim și murim, nu este unica și adevărata lume, ci numai substanța mai rudimentară în care tinde să se manifeste și să se destășoare o lume mai înaltă, mai curată și mai superioară, de dincolo de timp și spațiu, lume care singură este adevărata obârșie a ființei noastre.

Ca să dovedim micimea noastră, n'avem decât să ne întrebăm cu ce mijloace și instrumente a operat știința, și operează și în prezent, pentru explicarea lumii naturale, și atunci răspunsul nostru inevitabil e: cele cinci simțuri ale

noastre. Chiar punând noi ipoteza că omul viitor, cu o ingeniositate de două ori mai mare, ar inventa aparate din ce în ce mai precise pentru observarea, măsurarea și controlarea acestei naturi, și chiar dacă aceste ingenioase instrumente ar putea fi controlate prin altele și mai ingenioase și ar descoperi aparate automate, ca bună oară cele prezente: termometrul, barometrul, hidrometrul, etc. cari să înregistreze singure zi și noapte, prin propria lor activitate, fenomenele din natură, și pe urmă să povestească și să raporteze singure, foarte precis tot ce s'a întâmplat; chiar și a tunci omul nu va putea pricepe mai mult, din tot ce-i spun aceste ingenioase instrumente, decât numai ce percepe prin cele 5 simțuri. Dar dacă aceste cunoștinți percepute de simțurile noastre sunt, cum au învățat unii filosofi ca Fichte, Kant și Schelling, numai niște reprezentări subiective, numai niște impresiuni despre o oarecare activitate a materiei simțite de creierul nostru sub formă de lumină, sunet, culoare, căldură, și în realitate n'ar fi decât numai vibrații de materii, undulații de unde sau amestec neregulat de atomi și molecule?

Atunci de bună seamă ele ar fi lipsite de adevărul absolut și chiar întreaga lume a reprezentărilor noastre despre univers, despre noi înșine și chiar despre Dumnezeu, zidită pe astfel de impresiuni ale simțurilor noastre, ar avea numai o valoare relativă și nici odată vecinică! Toată lumea n'ar fi decât o parte din eul nostru; de noi, de simțurile noastre, de mintea noastră, ar atârna existența noastră și a tuturor. Căci, dacă închidem ochii, toate culorile dispar, dacă ne înfundăm urechile, nici un sunet, șgomot sau armonie nu mai rupe tăcerea spațiului; și în ultima consecință, când murim, toată lumea pare nimicită pentru noi. Dacă simțurile noastre ar fi deci subiective, atunci subiective sunt și ideile noastre și în cazul acesta am ajuns la curentul filosofic idealist, care a învățat că lumea exterioară este numai în creierul nostru; cărei teorii nici până acum nu i-s'au putut aduce dovezi desăvârșite contrare și care pentru noi e interesant numai atât cât afirmă relativitatea cunoștințelor noastre în înțelegerea lumii în care trăim.

Abia acel ce se cufundă cu multă atenție în înțelesul cuvintelor pe cari le-a rostit Mântuitorul pe drumul patimilor sale, numai acela va înțelege că Golgota nu e numai o jertfă de sânge omenesc, ci arătarea și desfășurarea a însăși vieții dumnezeiești, în trupul neputincios al ființei create, în mijlocul tragediei orbirii și pasiunii umane. Căci abia pe Golgota s'au des-

legat problemele fundamentale ale filosofiei, și toată filosofia ce se abate din drumul învățării despre cruce, se pierde în frazeologie fără nici un sens și în idei cari se dovedesc ulterior de alții ca absurde.

Cu cât se vrăjmășește omul mai aspru cu realitatea vieții și cu natura descătușată de religie, cu atât mai mult va simți el că numai cu ajutorul Creatorului ne putem ridica mai presus de viață. Numai învățătura lui Hristos leagă puternic idealul cu realul și se împreună indisolubil „sapienția” cu „virtus”, numai cu o convingere religioasă, putem realiza un progres real și esențial, ea ne dă sprijin și putere, fără care numitul progres este gol și nestatornic. Fără o credință în Dumnezeu, suntem aruncați într'o mare de nesiguranță, căci ce este pământul nostru față de formidabilul univers, din spațiul nemărginit?

Încheiu, cu cuvintele marelui gânditor modern Nicolae Alexandrovici Berdiadev, filosoful, sociologul și mai ales apologetul de elită al ortodoxiei, care reprezintă pentru noi cei de azi adevărata cugetare ortodoxă: „Intelectualitatea a profesat până acum filosofia ofensei, adică o filosofie a sclavului, noua intelectualitate trebuie să profeseze filosofia vinovăției, adică filosofia libertății. Numai omul liber se poate simți vinovat, numai cel ce și-a recunoscut vina, se adresează libertății sale celei mai adânci. Filosofia vinei este tocmai filosofia fiilor lui Dumnezeu, a ființelor libere. Filosofia ofensei este filosofia robilor, a fiilor necesității naturale. Creștinismul este religia vinei și a libertății, religia nobleței și a cinstei omului, a sentimentului lui de fiu liber al lui Dumnezeu; creștinismul eliberează pe om de sentimentul robiei, de lanțurile necesităților naturale și aduce pe om să-și recunoască vinovăția sa liberă, atât de opusă sclavului, care e ofensat de necesitatea naturală”.

Petru Toma lic. în teol.

Cel ce are poruncile mele și le păzește pe ele acela este care Mă iubește pe Mine și cel ce Mă iubește pe Mine iubi-se-va de Tatăl meu și Eu îl voi iubi pe el și mă voi arăta pe Sine-mi lui. (Ioan 14, 21).

*

Mai bine este o bucată de pâine seacă, în pace, decât o casă plină cu cărnuri pregătite cu ceartă. (Prov. 17, 1).

*

Nelegiuitul și dobândește câștig amăgitor; iar cel ce se amănă dreptate plăte sigură. (Prov. 11, 18).

Tristețea bisericilor noastre!

Bisericile noastre sunt goale! Sunt goale și triste!

La sat sau la oraș, aproape în general vei vedea cu durere numărul foarte mic al credincioșilor care cercetează sfințele locașuri și și acești puțini sunt în genere bătrâni sau bătrâne, iar în anumite zile se mai adaugă și câțiva copii gălăgioși veniți cu mamele lor pentru a se împărtași sau împlinirea altor prescripțiuni creștinești.

E natural un rău, e un simptom dureros al timpului care te pune pe gânduri.

Dar de unde vine răul?

S'a zis de unii că lumea nu vine la biserică fiindcă preotul nu oficiază frumos, cu destulă convingere sau că preotul e prea amestecat în vâltoarea celor lumești și patimilor politice așa că nu se bucură de dragostea tuturor credincioșilor săi cari nemai văzând în păstorul lor pe omul lepădat de „toată grija cea lumească”, pe omul plin de Duhul sfințeniei și al lepădării de sine, nu mai au destulă încredere într'ansul.

Afirmația aceasta ar putea părea multora ca adevărată și ar putea fi posibil să fie adevărată pe unele locuri, dar cum se face că și bisericile în care se oficiază măreț și cu convingere și în bisericile cu preoți cari nu se amestecă în treburi lumești și politice, nu vine lumea la biserică, sunt goale.

Deci nu aceasta este cauza principală a absenței credincioșilor dela biserică.

Alții au mers mai departe și susțin că lipsa de cultură religioasă a enorașilor ar fi o cauză care face pe mulți să nu vină la biserică, sărăcia cunoștințelor lor în materie religioasă neputând a le da vreun îndemn în acest scop.

Iată o afirmație și o cauză nu lipsită de oarecare temei. Evident, vei iubi o instituție și vei fi devotat ei, dacă îi înțelegi rostul și așezămintele sale.

Totuși se pune întrebarea: cum se face că strămoșii noștri cari în această materie erau cu mult mai înapoiți ca creștinii de astăzi, umpleau, — nu numai la sărbători mari ci în toate Duminicile, — bisericile satelor sorbind cu sfântă evlavie, dumnezeieștile slujbe?

Prin urmare nici lipsa de cultură religioasă nu poate fi singura și mai ales principala cauză.

Cauza principală trebuie căutată în altceva, în materialismul groaznic care a împietrit inimile marelui majorității a lumii, îndepărtând-o dela Dumnezeu, deci dela preocupările spirituale, sufletul și biserică nemai găsind loc în programul lor.

Nu mă estind în largul chestiunii ci eu revin numai la starea, la faptul ce se leagă de observațiile noastre de toată ziua.

Ca să creadă în Dumnezeu, să cerceteze biserica, să se împărtășească, însăfârșit să păzească și să practice toate percepțiile dreptei noastre credințe, i-se cere numai țaranului, socotindu-se aceasta ca un ce absolut și necesar pentru el.

Dela nici un intelectual nu se cer lucrurile acestea. Poate să nu creadă nici chiar în existența lui Dumnezeu, să nu cerceteze niciodată biserica, ba chiar poate să batjocorească convingerea religioasă a țaranului și poate fi în același timp un foarte apreciat cetățean.

Și este socotit ca un cetățean onorabil prin faptul că viața și faptele sale sunt regulate de progresele științifice.

Dar rațiunea de a fi a oricărei religii este adevărul și prin urmare și principiile sale sunt adevăruri absolute. Astfel stând cazul, ele sunt obligațiuni pentru toți atât pentru țaran cât și pentru intelectual.

Iar dacă nu sunt adevăruri principiile religiei de ce unii să fie încătușați a le ține, iar alții dispensați de ele?

Da, întrebarea aceasta au început a și-o pune țaranii. Au văzut și ei multe. Au văzut și la noi slujitorii sfințelor altare multe fapte necorecte, multe abuzuri cari ici colo au făcut să se piardă încrederea. Dacă voește cineva a ne măsura greșelile cu măsura fariseilor din sfânta scriptură, e firesc să găsească multe, dar faptic este că majoritatea clerului face totul pentru popor și nimic pentru sine, este deci la datorie.

Dar rana cea mare stă în alta parte.

Au văzut acești țărani, necorectități nespuse de mari la aproape toți intelectualii cu cari ei vin în atingere.

Pe aceștia el nu i-a văzut aproape niciodată — afară de anumite festivități cu caracter național ori altfel — călcând pragul bisericii, nu i-a văzut niciodată făcând semnul crucii, nu ia văzut niciodată spovedindu-se ori apropiindu-se de sfânta împărtășanie, ci ia văzut dușmănindu-se cu preotul, ori injurând de Dumnezeu și cele sfinte mai grosolan decât cel mai grosolan servitor, ori furând din avutul țării ori de aiurea, ca cei mai abili exoroci.

Și după toate astea și-a început și țaranul regula viața după cum l-a îndemnat mintea lui.

Întrebarea care și-o pune el, e cam aceasta: Dacă sunt adevărate cele ce spune părintele și sunt cuprinse în sf. Scriptură, de ce nu le urmează și domnul notar și domnul învățător,

doctorul, pretorul sau alții. Dacă e bine ca eu să merg la biserică Dumineca și sărbătorile să ascult sfânta liturghie, de ce domnul primar ține adunare cu consilieri tocmai în timpul acesta, ori perceptorul pleacă cu toba după impozite...?

Iată dar pilda ce o dau frunțașii satelor noastre, — pilda lipsei dela biserică. Aceștia, dela care se așteaptă un exemplu — așa cum era altădată — tocmai aceștia bruschează sentimentul religios.

Și țaranul le-a văzut, le-a simțit atât de dureros și le-a răbdat toate aceste porniri și le mai răbdă, dar totuși câteodată paharul nemulțumirilor se umple și isbucnește.

Acestea ar fi cauzele pentru care bisericile noastre sunt goale!

O refacere a vieții religioase, o înviorare a religiozității pentru toate clasele sociale ni-se strigă de pretutindeni, căci este un interes de viață al statului nostru.

Dar statul cu toată eticheta sa de stat creștin face o enormă greșală.

În timp ce dela noi preoții cere tot sacrificiul pentru ajungerea acestui scop, toate instituțiile sale de cultură nimicesc străduințele Bisericii. Sunt școli — cele de ucenici de pildă — cari țin cursuri tocmai Dumineca în timpul serviciului divin. În școlile secundare cine nu știe, că numai catihetul conduce pe elevi la biserică și numai el ar putea să spună cât are de luptat cu aceia ce vor să destăințeze acest obicei.

Profesorii ceilalți nu calcă niciodată pragul bisericii.

Apoi toate întrunirile publice, recepțiile, adunările tuturor societăților se țin tocmai în timpul sfintei Liturghii.

Și pe toate acestea statul le îngăduie și le protejează.

Mă opresc aci și în concluzie cred că o remediere a răului, o repopulare a sfințelor noastre biserici nu s'ar putea face decât cu o frățească colaborare între toți frunțașii intelectuali cu Biserica.

Să nu fim, cum s'a mai spus „numai creștini de zile mari“.

Și noi părăsindu-ne unele greșeli pe cari avem taria a ni-le recunoaște, căutând a fi prin viață și fapte continuu prilej de stimă și încredere, iar ceilalți despre care s'a spus să-și părăsească indiferentismul religios și alvia dușmăniilor pe care merg, precum și spiritul anti-creștin de care se fac vinovați.

Atunci și numai atunci bisericile noastre nu vor mai fi triste și goale.

Dimitrie V. Anușoiu, preot.

ȘTIRI

Serbări culturale în Banat. La praznicul „*Adormirii Născătoarei de Dumnezeu*” 15 August a. c. în Comloșul bănățean s'au desfășurat în cadre de mari serbări culturale, aniversarea a 200 ani dela venirea comloșenilor din Oltenia. La aceste serbări au participat mulți fruntași din Țara Severinului.

Vizite. D-I Maximos, ministrul de externe al Greciei, va vizita capitala noastră, înainte de întrunirea consiliului Înțelegerii Balcanice, ce se va întruni la 17 Octomvrie a. c. la Ankara.

Schimbări în politica internă a Germaniei. Din cercuri oficiale se afirmă că în Germania se vor face următoarele importante numiri: generalul von Blomberg va primi titlul de vice-președinte al Republicei, iar d-I Goering va ocupa locul de vice-cancelar, rămas vacant prin numirea lui von Papen ca ambasador al Germaniei la Viena.

Al 3-lea sbor belgian în stratosferă. După prima ascensiune din 27 Mai 1931 întreprinsă de prof. Piccard și Kipfer și a 2-a din 18 August 1932 de Piccard și Cosyns; Luni în 20 August a. c. s'a făcut cea de a 3-a ascensiune. După rezultatele științifice culese, Piccard prezice că o călătorie în spațiul intersideral ne-ar prelungi viața cu mii de ani!?

Spre o eventuală schimbare geografică a Banatului. Aflăm că se face o intensă propagandă de către anumiți indivizi, cari fără știrea și consimțământul organelor competente, au depus chiar pe la primăriile comunale, liste de subscripție; inducând poporul în eroare, ca să consimtă prin subscriere la trecerea plasei Orșova dela jud. Severin la jud. Mehedinți.

O delegație de acești propagandiști s'a prezentat prefectului de Mehedinți I. Predescu, deputat M. Vorvoreanu și primarului I. Gogan din T.-Severin, cari le-au promis tot sprijinul!? Cred că a sosit timpul să ne trezim cu o oră mai înainte, și ca organele competente să ia măsurile convenite pentru punerea la punct a tuturor acestora cari induc organele oficiale și masa poporului în eroare pentru anumite interese personale ale lor!

Pentru muzeul eparhial au intrat două antimise vechi, dăruite de oficiul parohial Sacul. Mulțumirile noastre!

Semne grăitoare. Ziarele cotidiene ne aduc știri, că anul acesta au căzut mari nenorociri pe capul Americii, abătându-se pe acolo călduri caniculare și incendii îngrozitoare, care au nimicit multe bogății, aruncate altădată în mare. Nu sunt acestea semne cerești?

AVIZ.

Adunarea generală a Cassei de Economie, Ajutor și Credit a Clerului ortodox din România este convocată în București, pentru ziua de 18 Septemvrie 1934, orele 9 a. m.

Membrii delegați se vor prezenta la sediul Cassei în str. Matei Millo Nr. 10.

Caransebeș în 20 August 1934.

Episcopul diecezan:
† Vasile

APEL.

Comitetul central al „Ligii antirevizioniste Române” în acțiunea pentru combaterea și zădărnicierea propagandei revizioniste maghiare, organizează o expoziție documentară și statistică cu ajutorul căreia să demonstreze și să lămurească prin însăși datele oficiale și documentele ungurești dinainte de războiu, dreptatea cauzei noastre. Toată literatura statistică și documentară va fi expusă prin grafice, cartograme și imagini sugestive, hărți etnografice, pentru ca din reprezentarea lor comparativă să reiese prin analogie și contrast netemeinicia propagandei maghiare.

Cum realizarea acestei expoziții necesită toată literatura revizionistă și antirevizionistă apărută în diferite limbi și de cât mai mult material statistic din diferitele domenii a vieții publice din Ardeal de dinaintea și după războiul întregirii naționale, „Liga antirevizionistă Română” roagă călduros toate instituțiile de stat și pe cele particulare precum și pe toți bunii români, să binevoiască a trimite orice publicații, acte, statistici, fotografii, documente, publicații, caricaturi tendențioase, hărți și orice material privitor la problema revizionismului pe adresa ligii: București, Str. Brezoianu No. 23, S. I. Secția Expoziției.

AVIZ.

Se comunică celor interesați că la Școala Normală de învățători din Caransebeș în anul școlar 1934-35 nu va fi clasă a IV-a, deci nu se primesc elevi.

Examenul de admitere în clasele I, II și III se va ține în 10 Septemvrie a. c. dela ora 8 a. m.

Caransebeș la 21 August 1934.

Director,
Gheorghe Neamțu

Cărți de Religiiune pentru școlile secundare

— aprobate de Sf. Sinod și Ministerul Instrucțiunii publice (Adresa Sf. Sinod din 16 Septemvrie 1930, Nr. 603) —

de **Dr P. BARBU** și **Pr. P. BIZEREA**

1. *Istoria sfânta a Testamentului Vechiu și Nou*, pentru clasa I. . . . . Lei 30.—
2. *Parabolele și Învățăturile Domnului nostru Isus Hristos*, pentru clasa II. . . . . Lei 25.—
3. *Istoria Bisericii universale*, pentru clasa III. . . . . Lei 30.—

se află de vânzare la

Librăria Diecezană, Caransebeș.

Comitetul Școlii Normale de învățatori „Ioan Popasu” din Caransebeș.

Nr. 990/1933-34.

Publicațiune de licitație.

Comitetul Școlii Normale de învățatori „Ioan Popasu” din Caransebeș, aduce la cunoștință că în ziua de **7 Septembrie 1934** va ține licitație publică pentru procurarea alimentelor și materialelor mai jos arătate, necesare școlii în anul școlar 1934-35.

Licitatiia se va ține în conformitate cu art. 88-110 inclusiv din legea Contabilității Publice, Regulamentul Oficiului Central de Licitații și cu normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127/1931.

Licitanții vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5% din valoarea furniturii oferită, iar ofertele se vor face numai în conformitate cu caetele de sarcini, cari pot fi văzute în fiecare zi dela ora 8 până la 12 în cancelăria școlii.

1. La ora 9 a. m. pentru circa 4000 litrii lapte.

2. La ora 10 a. m. pentru carne și mezeluri: circa 5000 kg. carne de vacă, 800 kg. carne de porc, 600 kg. carne de vițel, 600 kg. carne de oaie, 400 kg. carne de miel, 300 kg. meseluri, 200 kg. untură de porc topită.

3. La ora 11 a. m. pentru circa 1200 kg. paste făinoase.

4. La ora 12 a. m. pentru circa 27.000 kg. făină de grâu integrală, 2500 kg. făină de grâu calitatea I-a (00) și 15.000 kg. porumb.

5. La orele 3 p. m. pentru circa 20 kg. ardeiu măcinat, 6 kg. ceaiu Pecco și Moring, 3 kg. chimion, 15 kg. cafea boabe prăjită, 15 kg. cafea Franck, 120 kg. drojdie, 10 kg. gris, 20 kg. mac, 1000 kg. orez Rangun, 20 kg. oțet esență, 8 kg. piper boabe, 5 kg. scorțișoară pisată, 20 kg. untdelemn, 1 kg. vanilie, 100 kg. zahăr cristal, 1000 kg. fasole, 400 kg. mazăre, 2 kg. cheag, 100 kg. linte, 3 kg. stafide, 110 kg. petrol, 300 kg. ulei bradolină Nr. 3-5, 40 kg. sodă caustică calitatea I., 2 kg. foi de dafin.

6. La orele 4 p. m. pentru circa 800 kg. brânză.

Caransebeș la 16 August 1934.

Președintele Comitetului,
Gheorghe Repede.

Secretarul Comitetului,
Gheorghe Neamtu.

Conspectul Manualelor de religie

pentru învățământul primar
publicat în „Biserica ortodoxă română”
Revista Sfântului Sinod, are în locul prim:

Cărțile de Religieune

de **Dr. P. Barbu** și **Pr. P. Bizerea**
pentru:

1. Școlile de copii mici și clasa I a școlii primare . . . . . Lei 10.—
2. Clasele II și III ale școlii primare „ 10.—
3. Clasa IV a școlii primare . . . . . „ 10.—
4. Clasele V, VI, și VII ale școlii primare . . . . . „ 15.—

Editate de **Librăria Diecezană, Caransebeș.**

AVIZ!

Primesc spre executare în culori de ulei tot felul de lucrări de

Artă bisericească

și anume:

**Ripizi,
Steaguri,**

Prăsnicare,

Mormântul Domnului

și tot felul de obiecte bisericești.

Prof. Cornel G. Otonoga, pictor

Caransebeș, Str. Ghețăriei 4.

Proprietatea Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului.

VILA DOBOȘAN

din Băile-Erculane

Otel cu bun renume aproape de centru. — Apeduct, lumină electrică, serviciu prompt, prețuri moderate. Regiune romantică de o frumseță rară. — Vila stă oaspeților la dispoziție începând cu 1 Maiu până la sfârșitul lui Octomvrie. — Informațiuni dă:

**Administrația „Vilei Doboșan”
din Băile-Erculane.**